

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

KEMIJA

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE

šk. god. 2022./2023.

Ispitna knjižica 2

KEM.49.HR.T.K2.24

50222

Način **ispravljanja pogrešaka** u ispitnoj knjižici:

~~(Matura)~~	državna matura	
↑	↑	↑
Precrtan pogrešan odgovor u zagradama	Točan odgovor	Paraf (skraćeni potpis)

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte **sve** upute i **slijedite ih**.

Ne okrećite stranicu i **ne rješavajte** zadatke dok to **ne odobri** voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na **sve** ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **180** minuta **bez stanke**.

Zadatci se nalaze u **dvjema** ispitnim knjižicama.

Redoslijed rješavanja birajte **sami**.

Dobro **rasporedite** vrijeme kako biste mogli riješiti **sve** zadatke.

Ispred svake skupine zadataka **uputa** je za rješavanje. **Pozorno** je pročitajte.

Možete upotrebljavati priloženi **periodni sustav elemenata** te **tablicu temeljnih prirodnih konstanta** i **standardnih redukcijskih elektrodnih potencijala** kao i list za **koncept** koji se **neće bodovati**.

Pišite **čitko**. **Nečitki** odgovori bodovat će se s **nula (0)** bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je **način označavanja** odgovora i načini **ispravljanja pogrešaka**. **Pri ispravljanju** pogrešaka potrebno je staviti **paraf** (isključivo **skraćeni potpis**, a **ne puno ime i prezime**).

Upotrebljavajte **isključivo kemijsku** olovku kojom se piše **plavom** ili **crnom** bojom.

Kada riješite zadatke, **provjerite** odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima **24** stranice, od toga **1 praznu**.

II. Zadatci kratkoga odgovora, zadatci dopunjavanja i zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite **kratkim** odgovorom ili **dopunite rečenicu / tablicu / grafički prikaz / shematski prikaz** upisivanjem sadržaja koji **nedostaje**. U zadacima s računanjem potrebno je **prikazati i postupak s ispravnim mjernim jedinicama**.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto **u ispitnoj knjižici**.

Točan odgovor donosi **jedan, dva ili tri boda**.

1. Riješite zadatke vezane za **nazivlje spojeva**.

1.1. Nacrtajte **strukturnu** formulu **molekule 2-metilpropan-1,2-diola**.

Odgovor:

(1 bod)

1.2. Napišite **kemijsku** formulu **fosforova(V) klorida**.

Odgovor: _____

(1 bod)

2. Natrijev klorid posipa se po cestama kako bi se spriječilo nastajanje poledice.

Izračunajte ledište otopine ako se u **1 t** vode doda **100 kg** natrijeva klorida.

Krioskopska konstanta vode iznosi **1,86 K kg mol⁻¹**.

Postupak:

Odgovor: $t_L =$ _____

(2 boda)

Kemija

---

3. Dva uzorka **različitih idealnih** plinova (plin **A** i plin **B**) nalaze se u identičnim **zatvorenim** spremnicima pri temperaturi **0 °C** i tlaku **101 kPa**. Masa plina **A** u prvome spremniku iznosi **7 g**. Pri navedenim uvjetima **gustoća** plina **A** iznosi **1,25 g dm⁻³**, a gustoća plina **B** iznosi **1,43 g dm⁻³**.

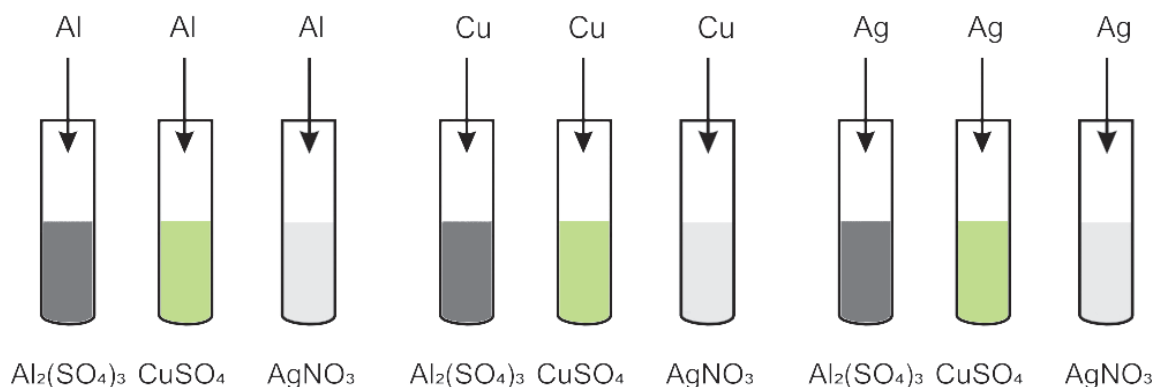
Koliko iznosi masa plina B u drugome spremniku?

Postupak:

Odgovor: $m(B) =$ _____

(2 boda)

4. Napravljen je pokus u kojemu su pripremljene vodene otopine **triju** soli **jednakih množinskih** koncentracija: aluminijeva sulfata, bakrova(II) sulfata i srebrova nitrata. **Svaka** je otopina **razdijeljena** u **3** epruvete. **U svaku** je epruvetu stavljena **po jedna** pločica od aluminija, bakra ili srebra kao što je prikazano na slici.

- 4.1. Od kojega je metala izrađena pločica na kojoj **nije** došlo do kemijske promjene **ni u jednoj** epruveti?

Odgovor: _____

(1 bod)

- 4.2. Od navedenih metala i njihovih vodenih otopina **odaberite one** od kojih se **može sastaviti galvanski članak** u kojemu je **razlika** standardnih elektrodnih potencijala **najveća**. **Shematski prikažite** taj galvanski članak.

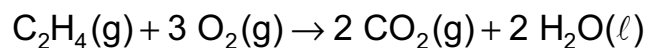
Odgovor: _____ || _____ | _____

(1 bod)

Kemija

---

5. **Bezbojan plin eten** karakterističnoga mirisa jedan je od sastojaka **zemnoga plina** koji se upotrebljava za **dobivanje energije**. **Izgaranje** etena prikazano je zadanom jednadžbom kemijske reakcije.

Izračunajte iskorištenje kemijske reakcije ako je iz **0,2 mol** etena i **0,3 mol** kisika nastalo **0,15 mol** vode.

Postupak:

Odgovor: $\eta =$ _____

(2 boda)

6. Acetilsalicilna kiselina, $C_8H_7O_2COOH$, slaba je **monoprotionska** organska kiselina. Lijek koji sadrži aktivan sastojak acetilsalicilnu kiselinu upotrebljava se kao sredstvo **protiv bolova** (analgetik) i za **snižavanje** povišene tjelesne **temperature** (antipiretik).

6.1. Napišite kemijsku **formulu kalcijeve soli acetilsalicilne kiseline**.

Odgovor: _____

(1 bod)

6.2. **Izračunajte pH-vrijednost vodene otopine** acetilsalicilne kiseline ako je u **250 mL** otopine otopljeno **55,6 mg** acetilsalicilne kiseline. **Konstanta ionizacije** acetilsalicilne kiseline iznosi **$3,2 \times 10^{-4} \text{ mol dm}^{-3}$** .

Postupak:

Odgovor: pH = _____

(2 boda)

Kemija

---

7. Na autocestama se zbog velike učinkovitosti i dugoga vijeka trajanja upotrebljavaju električne svjetiljke punjene parama kemijskoga elementa **X**. Masa atoma elementa **X** iznosi $3,816 \times 10^{-26} \text{ kg}$.

7.1. Izračunajte **relativnu atomsku masu** elementa **X**.

Postupak:

Odgovor: $A_r(X) = \underline{\hspace{2cm}}$

(1 bod)

- 7.2. Koliko iznosi **valna duljina** emitirane svjetlosti iz svjetiljke punjene parama kemijskoga elementa **X** ako je **energija fotona** te svjetlosti $3,37 \times 10^{-19} \text{ J}$?

Postupak:

Odgovor: **Valna duljina** emitirane svjetlosti iznosi $\underline{\hspace{2cm}}$.

(1 bod)

7.3. Ioni kemijskoga elementa **X** nalaze se u **ionskome** spoju **crne boje** formule **X_3Y** .

Izračunajte **maseni udio** elementa **X** u spoju **X_3Y** ako masa atoma elementa **Y** iznosi **$5,146 \times 10^{-23}$ g**,
a masa atoma elementa **X** iznosi **$3,816 \times 10^{-26}$ kg**.

Postupak:

Odgovor: Maseni udio elementa **X** u spoju **X_3Y** iznosi _____.

(1 bod)

Kemija

---

8. Računalni čip izgrađen je od slitine silicija i germanija, a u njemu je broj atoma **silicija 4 puta veći od broja atoma germanija**.

Udio je onečišćenja u čipu **zanemariv**.

- 8.1. Napišite raspodjelu elektrona u elektronskome omotaču atoma silicija na temelju položaja u periodnome sustavu elemenata.

Odgovor: _____

(1 bod)

- 8.2. Koliki je broj atoma silicija u čipu koji sadrži **0,02 mol** germanija?

Postupak:

Odgovor: $N(\text{Si}) =$ _____

(1 bod)

8.3. Izračunajte maseni udio germanija u opisanome računalnom čipu.

Postupak:

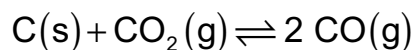
Odgovor: $w(\text{Ge, čip}) =$ _____

(1 bod)

Kemija

---

9. **Ugljikov(IV) oksid** pri visokim temperaturama reagira s **grafitom**, pri čemu nastaje **ugljikov(II) oksid**.

Tlačna konstanta ravnoteže za ovu reakciju pri nekoj temperaturi i tlaku iznosi $K_p = 10 \text{ bar}$.

- 9.1. **Napišite izraz za tlačnu konstantu reakcije** dobivanja ugljikova(II) oksida iz grafita i ugljikova(IV) oksida.

Odgovor: _____

(1 bod)

- 9.2. **Dodatak kojega sudionika** reakcije u reakcijski sustav **ne utječe** na **ravnotežu** opisane kemijske reakcije?

Odgovor: _____

(1 bod)

- 9.3.** Koliki je **ravnotežni parcijalni tlak ugljikova(II) oksida** u opisanoj reakcijskoj smjesi ako je parcijalni tlak **ugljikova(IV) oksida 0,17 bar**?

Postupak:

Odgovor: $p(\text{CO}) =$ _____

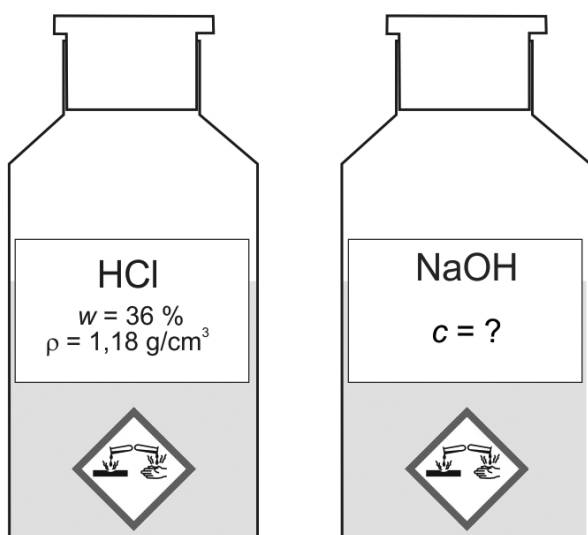
(1 bod)

- 9.4.** **Elementarni se ugljik** osim u obliku grafita pojavljuje i u **drugim** alotropskim modifikacijama.
Navedite ime jednoga od preostalih **ugljikovih alotropa**.

Odgovor: _____

(1 bod)

10. Na slici su prikazane **staklena boca** s koncentriranom otopinom **klorovodične kiseline** i **plastična boca** s **natrijevom lužinom** nepoznate koncentracije. Koncentrirana otopina klorovodične kiseline **razrijeđena je** i potom je **njom titriran uzorak** natrijeve lužine volumena **20,0 mL**.

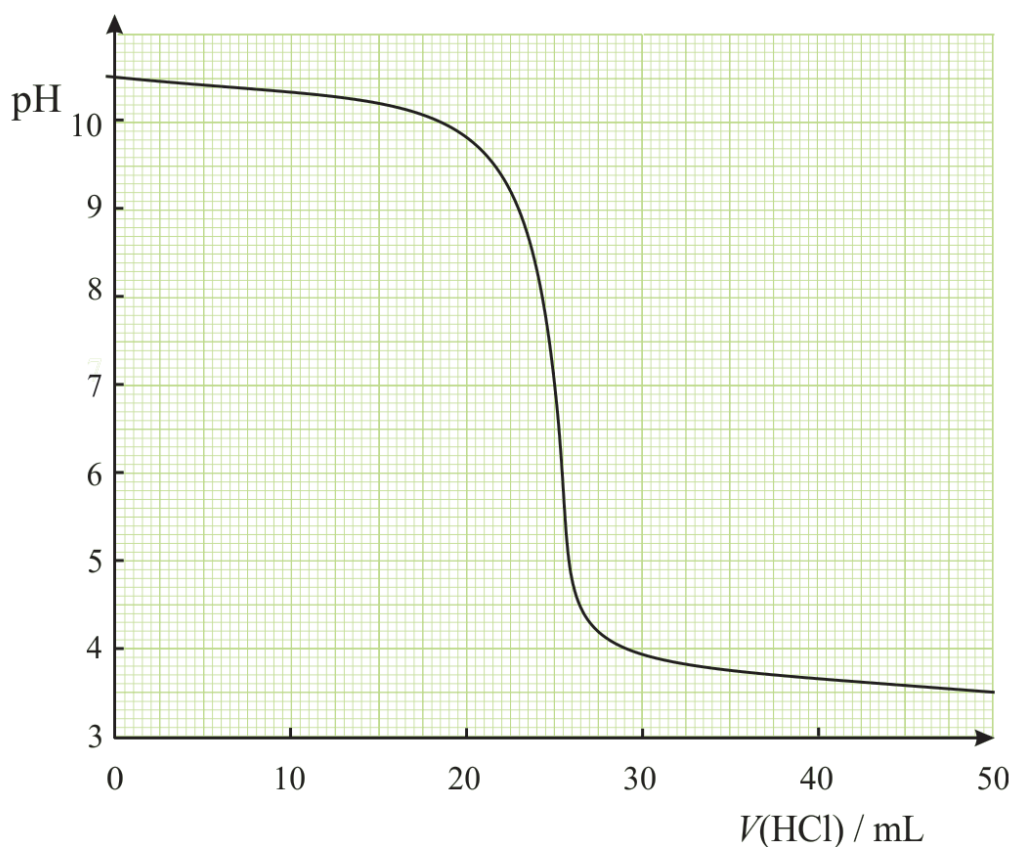
10.1. Izračunajte volumen koncentrirane klorovodične kiseline potreban za pripremu **0,5 L** otopine klorovodične kiseline množinske koncentracije **0,100 mol dm⁻³**.

Postupak:

Odgovor: $V(\text{HCl}) =$ _____

(2 boda)

10.2. Iz prikazane krivulje titracije uzorka **natrijeve lužine** očitajte volumen **klorovodične kiseline** množinske koncentracije **0,100 mol dm⁻³** u **točki ekvivalencije**.

Odgovor: $V(\text{HCl}) =$ _____ mL

(1 bod)

10.3. Kolika je množinska koncentracija titrirane natrijeve lužine?

Postupak:

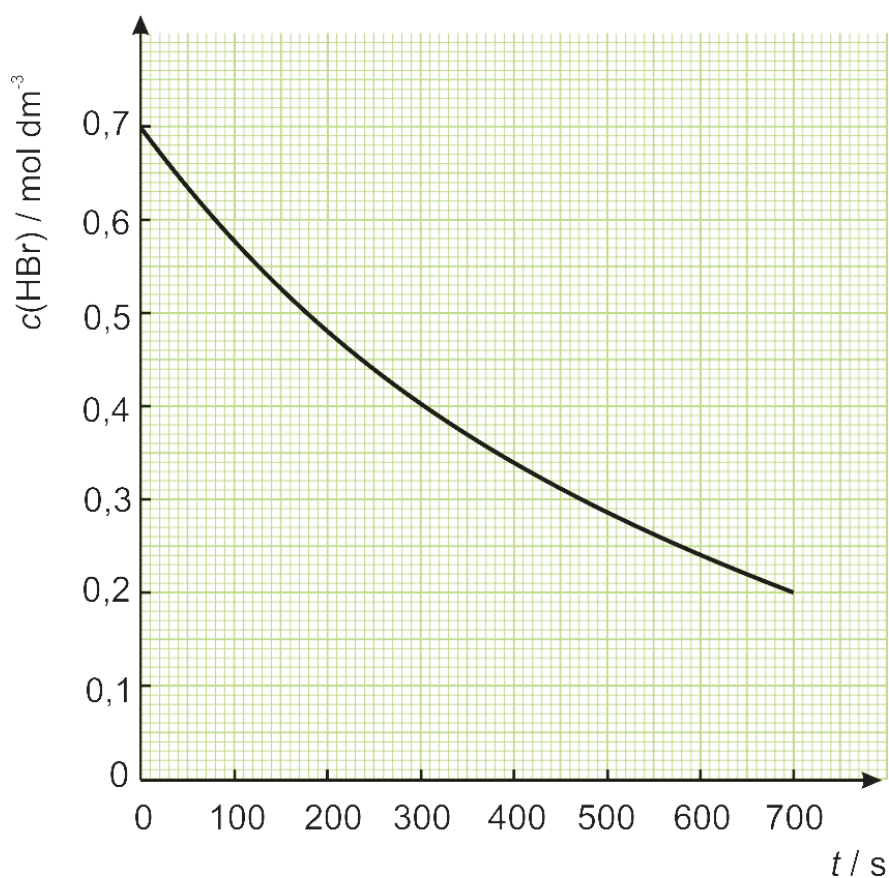
Odgovor: $c(\text{NaOH}) =$ _____

(1 bod)

11. Dezinfekcijska sredstva namijenjena osobnoj higijeni ljudi često sadrže **propan-2-ol** kao aktivnu tvar zbog njegova biocidnog djelovanja.

Propan-2-ol reagira s **bromovodičnom kiselinom**, pri čemu **nastaju 2-bromopropan i voda**.

Promotrite dijagram koji prikazuje **ovisnost množinske koncentracije** bromovodične kiseline **o vremenu** u opisanoj reakciji.

11.1. Napišite jednadžbu kemijske reakcije propan-2-ola i bromovodične kiseline.

Odgovor: _____

(1 bod)

- 11.2.** Na temelju podataka prikazanih na dijagramu **izračunajte prosječnu brzinu trošenja** bromovodične kiseline u prvih **600 s** reakcije.

Postupak:

Odgovor: $\bar{v} =$ _____

(1 bod)

- 11.3.** **Strukturnom formulom** prikažite molekulu **primarnoga alkohola**, konstitucijskoga (strukturnog) **izomera propan-2-ola**.

Odgovor: _____

(1 bod)

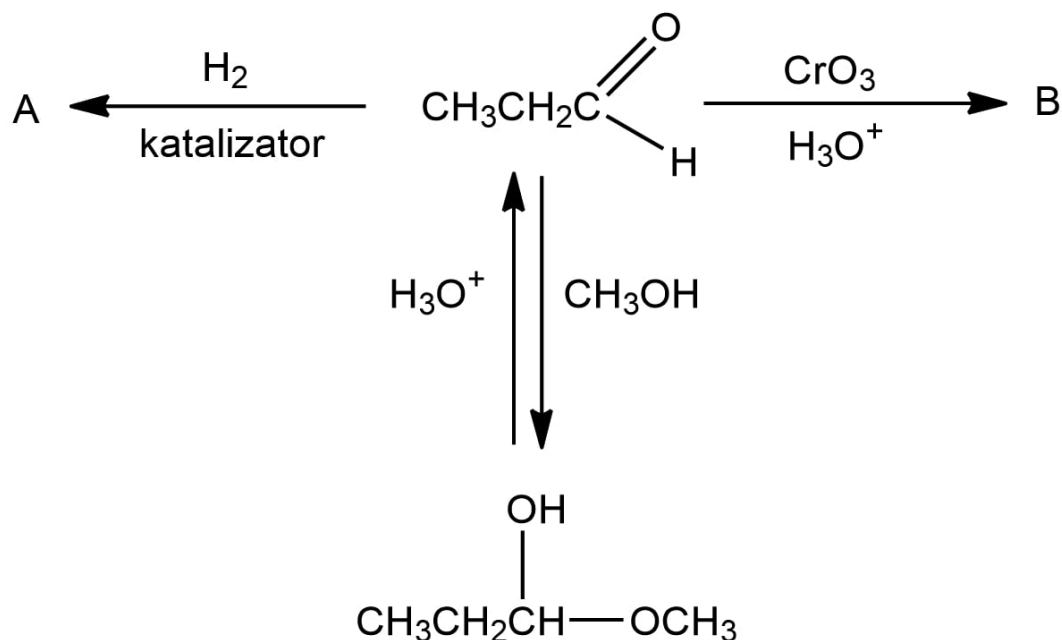
- 11.4.** **Koja je vrsta međumolekulskih interakcija** dominantna pri povezivanju molekula propan-2-ola?

Odgovor: _____

(1 bod)

Kemija

12. Pozorno promotrite reakcijsku shemu.

Na temelju podataka u reakcijskoj shemi **nacrtajte u tablicu strukturne formule** molekula produkata **A** i **B**.

Odgovor:

12.1.

spoj	strukturna formula molekule spoja
A	

(1 bod)

12.2.

spoj	strukturna formula molekule spoja
B	

(1 bod)

12.3. Kojoj **vrsti reakcija** organskih spojeva pripada reakcija **dobivanja poluacetala iz propanala i metanola**?

Odgovor: _____

(1 bod)

12.4. Koji se **reagens** može upotrebljavati za **dokazivanje prisutnosti** aldehidne skupine u molekuli **propanala**?

Odgovor: _____

(1 bod)

Prazna stranica